

K

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

Nr. 165629.

D I E N S T G E H E I M
W E E K O V E R Z I C H T
No. 45/1952.

Verzonden aan:
Zie verzendlijst 113722

Verzonden op: 21 November 1952

G R O E P 1 - COMMUNISTISCHE PARTIJ van NEDERLAND

Gemeente	Datum	Aanwezig/ Zaalcap.	Stemming	Spreekers	Bijzonderheden
Rotterdam	24/10	850/950	rustig appl.	S. de Groot G. Wagenaar	Verslag verga- dering
Arnhem	26/10	150/225	opgew.	R. v. d. Molen	Filmavond
Zwolle	3/11	43/160	rustig	onbekend	Filmavond
Rottordam	4/11	200/?	rustig	J. J. Hekelaar	Filmavond
Hengelo	7/11	56/160	aandach- tig	C. Haringa A. F. W. de Heus	Verslag verga- dering

COLLECTIEF OVERZICHT

Op de filmavonden werden de Russische films "De dorpsarts" en "De twee strijders" vertoond. Op de bijeenkomst te Zwolle verzamelde men handtekeningen, bestemd voor een protestschrijven inzake de gratieverlening aan W. Lages.

De sprekers op deze avonden lieten in hun kort betoog de bekende verheerlijking van de Sovjet Unie horen.

De belangstelling was over het algemeen matig; de stemming rustig tot opgewekt.

Op

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 2.

Op de vergadering van 24-10-52 te Rotterdam gaven P. de GROOT en G. WAGENAAR een verslag over hun ervaringen op het 19e Congres der Russische Communistische Partij. De zaalversiering bestond uit de Nederlandse driekleur, de Russische vlag en spandoeken met de opschriften:

"Vrede, Welvaart en geluk"

"Onder leiding van de partij van Lenin en Stalin voor vrede en nationale onafhankelijkheid"

"Leve het 19e Congres der Communistische Partij van de Sovjet Unie"

Achter het podium was een groot spandoek bevestigd, waarop het Russische vijf-jarenplan was uitgebeeld. Behalve met partijlectuur, werd ook gecolporteerd met geschriften van de Vrijdenkersvereniging "De Dageraad". Ter bestrijding van de gemaakte onkosten werd er een collecte gehouden.

De rede van Paul de Groot, waarin evenmin als in zijn rede op de verslagvergadering te Amsterdam (vide W.O. 43/1952) een verslag van het Russische Congres was terug te vinden, bevatte voornamelijk een pleidooi voor de vorming van een Nationaal Eenheidsfront.

Spreeker stond uitvoerig stil bij de onlangs gepubliceerde politieke beschouwing van Stalin over de ontwikkeling van de verhoudingen tussen de kapitalistische landen. De tegenstellingen tussen deze landen, aldus de Groot, worden steeds groter, getuige Frankrijk, waar men in binnenlandse aangelegenheden niet langer de brutale inmenging van de Amerikanen duldt. Hierop aansluitend werd door hem op de bekende wijze aan het "Amerikaanse Imperialisme" verweten het opkomende Duitse fascisme in te schakelen voor haar oorlogszuchtige doeleinden.

Het betoog van G. Wagenaar was vrijwel geheel een lof-rede op de Sovjet Unie, in welk land de vooruitgang in de sociale en economische positie van de arbeidersalleen te danken was aan hun geniale leider Stalin. De in een hoog tempo uitgesproken rede besloot Wagenaar met een oproep om de Vredesbeweging te steunen.

De door de C.P.N., E.V.C. en N.V.B. gezamenlijk georganiseerde vergadering op 7-11-52 te Hengelo was belegd om twee leden van een arbeidersdelegatie, welke in de zomer van 1952 de Sovjet Unie bezocht, in de gelegenheid te stellen verslag uit te brengen over hun bevindingen in dit land.

De sprekers waren vakkwade toestanden in Rusland. De koopkracht en de sociale positie van de Russische arbeider waren veel beter dan die van de Nederlandse arbeider. De wederopbouw geschiedde er in een hoger tempo en hetgeen er gebouwd werd stond op een hoger architectonisch peil dan hier te lande. De positie van de Russische vrouw was geheel verschillend van die van haar Nederlandse soezegenote, zij werkte net zo hard mee als de man, niet verplicht maar op basis van

vrijwilligheid

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 3.

vrijwilligheid.

G R O E P 2 - ARBEIDERS BOND VOOR CULTUUR.

Velsen 25/10 150/300 -- -- Amsterdams
Progressief
Cabaret "Cul-
tura".

De avond werd verzorgd door het Amsterdams Progressief Cabaret gezelschap "Cultura". Voor de aanvang werden zgn. "re-tourtjes Amsterdam-Wenen" verkocht tegen betaling van f.0,20 per stuk ter bestrijding van de kosten van de Nederlandse delegatie naar het in December a.s. te Wenen te houden congres der Volkeren voor de Vrede".

NEDERLANDSE VROUWEN BEWEGING.

Hilversum 28/10 160/200 rustig A. E. Keip-Endt
C. T. van de Graaf-
Spijrenburg.

A. E. KEIP-ENDT, die deel had uitgemaakt van een N.V.B.-delegatie naar Polen, sprak over haar ervaringen gedurende deze reis. Zij verklaarde partijloos te zijn en daarom een objectief beeld te kunnen geven van haar indrukken.

De delegatie had gedurende het veertiendaagse bezoek aan Polen fabrieken, scholen, werkplaatsen, kerken en kinderbewaarplaatsen bezocht. Het was hun toegestaan met de arbeiders van de fabrieken te spreken. Ook buiten het dagelijks programma waren de deelneemsters vrij in hun doen en laten. Het Poolse volk is zeer vredelievend, aldus spreekster. Er wordt hard gewerkt om hetgeen in de oorlog vernield was weer op te bouwen. Ook de vrouwen zijn in het arbeidsproces opgenomen. Gedurende hun afwezigheid worden de kinderen verzorgd in crèches of door hun grootouders.

De

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 4.

De lonen, die voor mannen en vrouwen gelijk zijn, waren - mits met overleg beheerd - zodanig, dat men er goed mee zou kunnen rondkomen.

C.T. van de GRAAF - SPIERENBURG, die eveneens deel uitmaakte van de N.V.B.- delegatie naar Polen, hield een ongeveer gelijkkluidend betoog.

VREDESBEWEGING.

Rotterdam	30/10	50/--	rustig	J. Frank
Utrecht	3/11	375/500	geani- meerd	Ds. W.S.H. van Dalen L. Boas.

De bijeenkomst te Rotterdam werd opgeluisterd met piano-
spel en de vertoning van een tweetal films. De spreker zette de
betekenis van het komende "Vredescongres der Volkeren" uiteen
en wakte de aanwezigen op mede te werken aan de inzameling van
gelden, nodig om de uitzending van een Nederlandse delegatie
te financieren.

Te Utrecht haalde Ds. van DALEN citaten aan van Stalin,
Ehrenburg en de Zwitserse theoloog BARTH, die beweerd hebben,
dat diverse politieke en economische stelsels in vrede naast
elkaar kunnen bestaan. Persoonlijk was van Dalen van mening,
dat kapitalisme en christendom onvereenigbaar waren. Het demo-
cratische staatsstelsel in Nederland werd hoe langer hoe meer
"veramerikaanst". In dit verband wees spreker op de ervaringen
van de rector van het gymnasium te Dordrecht, die op zekere dag
bezoek kreeg van een ambtenaar van een bekend bureau te 's-Grav-
enhage. Deze ambtenaar, aldus spreker, verklaarde er van over-
tuigd te zijn, dat de rector wilde medewerken aan de verdediging
van de democratie en verzocht hem een collega te willen observe-
ren. In een vakblad had de rector daarna gewaarschuwd tegen de-
ze ondemocratische manier van optreden.

Na te hebben gewezen op het herlevend fascisme in West-
Europa en de verschrikkelijke uitwerking van de atoombom riep
spreker zijn gehoor op zich ten volle in te zetten voor de vre-
de tussen alle volkeren.

BOAS, tijdelijk voorzitter van de Nederlandse Vredesraad,
gaf een overzicht van de werkzaamheden van de vredesbeweging.
Om de noodzakelijkheid van het Weense congres aan te tonen

trachtte

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 5.

trachtte hij te bewijzen, dat in Korea bacteriologische wapenen worden gebruikt. In Wenen zou iedereen gelegenheid krijgen vrij zijn mening te uiten. Een ieder kon aan het welslagen van deze internationale bijeenkomst medewerken door in eigen kring de vredesgedachte te propageren en geld in te zamelen om de reis- en verblijfkosten der Nederlandse gedelegeerden te dekken.

G R O E P 3 - VERENIGING "NEDERLAND - U.S.S.R."

Oostwolde	15/10	35/--	--	onbekend	Russ.film "De ridder van de Gouden ster"
Rotterdam	31/10	50/--	--	Ds. van Dalen	
Groningen	2/11	500/800	--	J. Engels	Russ.film "De ridder van de Gouden ster"
Hoogeveen	6/11	60/80	--	onbekend	idem

Te Oostwolde en Hoogeveen werden de filmvertoningen namens de vereniging "Nederland-U.S.S.R." door de plaatselijke C.P.N.-afdelingen georganiseerd. De aanwezigen werden opgewekt lid van de vereniging "Nederland-U.S.S.R." te worden of zich te abonneren op het gelijknamige maandblad.

Ds. van DALEN verklaarde dankbaar te zijn iets van de werkelijke situatie in de Sovjet Unie te mogen vertellen. Op dit terrein heersten geheel verkeerde opvattingen. Hij beklemtoonde de noodzaak van een samengaan van alle landen om de vredeszaak te dienen, memoreerde de recente atoombomtploffing in de Stille Zuidzee, noemde enige cijfers met betrekking tot de fabricage en verklaarde, dat de aan de mensen toegebrachte geestelijke schade evengroot was als de materiële.

Spreeker verheerlijkte de heersende toestanden in de U.S.S.R.- De heftige geloofsvervolgingen aldaar na de revolutie van 1917, die hij erkende, noemde hij in navolging van de Amerikaanse zendeling Stanley JONES het gevolg van de "onbetaalde rekening" van het Christendom. Door de Tsaren werd het volk onderdrukt en uitgebuit. De revolutie deed a.h.w. de bodem open barsten, waardoor het vrije socialisme naar buiten bruisde.

Spreeker

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 6.

Spreker meende, dat Amerika in Korea een "basis-oorlog" voerde, met het doel zich "Lebensraum" te verschaffen, omdat de V.S. economisch dreigen ten onder te gaan.

Spreker wees op de rede van Malenkov te Moskou gehouden, en verklaarde, dat de groeiende wrijving in het Westen het toenemend verzet tegen de Amerikaanse inmenging in Europa bevestigde-

Ook de Duitse herbewapening zou het gevolg zijn van Amerikaanse bemoeiingen. Spreker achtte de bedoelingen hiervan aan het licht gebracht door de oprichting van door de Amerikanen gefinancierde S.S.- en "terreurgroepen". Niet de arbeiders, maar het dollar-imperialisme is de schuld van de grote kloof tussen de S.U. en de V.S.. In dit verband hokelde Ds. van Dalen de burgerlijke pers, die zich van het door Amerika en West-Duitsland uitgevonden woord "satellietstaten" bediende. Om de oorlogspsychose te handhaven moet, in opdracht van Truman en Ridsway, een hetze gevoerd worden tegen de Sovjet Unie. Hij noemde in dit verband "de man, die aan het hoofd staat van het Nederlandse Ministerie van Defensie, die belang heeft gehad bij de zgn. Oostcompagnie".

Na een uitvoerige uiteenzetting over het onderwijs in de S.U. en elders verklaarde spreker wel gekozen te hebben voor de moraal van het Oosten, doch slechts het Evangelie van Christus te erkennen. Hij eindigde met een oproep tot strijd voor de vrede en verklaarde dat binnenkort - tot heil van het mensdom - mensen van verschillende godsdienstige en politieke overtuiging zullen samengaan in de internationale vredesbeweging.

Te Groningen werd een ochtendvoorstelling gegeven. Dr. J. ENGELS sprak zijn vreugde uit over de grote opkomst en beweerde, dat de vereniging zich in een stormachtige ontwikkeling bevond.

Na de voorstelling werd een collecte gehouden. Men kon zich in de zaal als lid aanmelden.

G R O E P 4-A -- EENHEIDSVAKCENTRALE

Arnhem	23/10	57/225	rustig	C. Haringa A. Th. W. de Heus	Openb. verslag- vergadering EVC afd. Arnhem
Amersfoort	30/10	100/100	---	R. Smit	Openb. vergade- ring (filmavond) EVC afd. Amers- foort-

Arnhem

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 7.

Arnhem	1/11	200/200	--	Th. Stouten	Openb. feest- avond ABWB- EVC afd. Arnhem
Veendam	1/11	16/100	--	J.Hesterman	Openb. ver- slagverg. EVC afd. Veen- dam

Op de bekende wijze brachten twee sprekers te Arnhem verslag uit van hun bevindingen in Rusland. Enige communistische gezichtspunten kwamen naar voren, die niets nieuws inhielden.

Te Amersfoort gaf R. SMIT een korte uiteenzetting van de noodzakelijkheid lid te zijn van de E.V.C.. Vervolgens werd de film "Bevrijde grond" vertoond. In de pauze stelde Smit voor een protestmotie aan Minister Donker te zenden i.v.m. de gratieverlening aan Lages, waarmee de vergadering zich accoord verklaarde.

Op de openbare feestavond te Arnhem werd namens het Verbondsbestuur van de E.V.C. een korte toespraak gehouden door Th. STOUTEN. Hij zeide, dat er een vriendschappelijke strijd gaande is tussen de verschillende E.V.C.-afdelingen om zoveel mogelijk nieuwe leden te winnen. Aan afdeling Arnhem, die vorige maand verhoudingsgewijs het hoogste aantal leden had gewonnen, namelijk 8, werd een wisselprijs (een rode vlag met de letters ABWB) overhandigd.

J. HESTERMAN, die te Veendam verslag uitbracht van zijn in 1951 aan Rusland gebracht bezoek, zeide o.m. dat het hem was opgevallen dat in verschillende belangrijke fabrieken en vooral bij de elektrische installaties gewapende soldaten op post stonden. Dit kwam - zo was hem medegedeeld - omdat de werkers van die fabrieken een geweldige angst hadden voor sabotagedaden van buitenlanders.

G R O E P 4-C - DIVERSEN

Amsterdam	5/11	--	---	J.F.Blankensee	Openb. verg. "Zeelieden- comité 1939- 1945"
-----------	------	----	-----	----------------	--

D I E N S T G E H E I M

W.O. 45/1952, blz. 8.

Te Amsterdam deelde J.F.BLANKENSEE, de voorzitter van bovengenoemd comité, mede, dat nog niet alle zeelieden de uitkeringen hebben gekregen, waarop zij aanspraak maken. De ontstemming onder de zeelieden was groot, toen vernomen werd dat grote bedragen van zeelieden waren teruggevorderd, ondanks de geruststellende woorden van de Regering in de oorlog. Het comité stelt geen hoge eisen, doch wil een redelijke behandeling. De actie van het comité kan niet krachtig worden gevoerd door gebrek aan financiën. Hij stelde voor door oprichting van een stichting of iets dergelijks de band onder de zeelieden te versterken.

P E R S O N A L I A

- ✓ Blankensee (blz.7)
Johan Frederik.
- ✓ Boas (blz.4)
Louis.
- ✓ Dalen (blz.4,5)
Ds. Willem Stradalu
- ✓ Engels (blz.5)
Dr. Joseph.
- ✓ Frank (blz.4)
Jacobus.
- Graaf-Spiereburg
(blz.3)
Cornelia Trientje va
- ✓ Groot (blz.1)
Saul de.
- ✓ Haringa (blz.1,6)
Cornelis.
- Hekelaar (blz.1)
Jacobus Johannes
- ✓ Hesterman (blz.7)
Joseph.
- ✓ Heus (blz.1,6)
Anton Theodorus Wil